

Отже, залучення сучасних комп'ютерних технологій до обробки медико-соціо-екологічних даних спостережуваної на Північній Буковині "шкали довголіття" сприятиме розробці конструктивних методів і пропозицій щодо контролю і регулювання якості медичного захисту здоров'я і збільшення тривалості життя населення всієї України.

Тимчак В.С.

МЕХАНІЗМ ВИНИКНЕННЯ, ФОРМУВАННЯ ТА АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Буковинський державний медичний університет*

Ефективне формування та активізація інноваційної діяльності закладів охорони здоров'я передбачає створення дієвого механізму, який дозволяє визначити взаємопов'язані процеси та управляти ними. Механізм активізації інноваційної діяльності - це сукупність взаємопов'язаних медичних, економічних, організаційно-правових, фінансових управлінських мотиваційних та інтелектуальних інструментів, форм і методів, спрямованих на підвищення ефективності інноваційної діяльності. В економічній енциклопедії «механізм» являє собою сукупність процесів, прийомів, методів, підходів, здійснення певних дій задля досягнення мети.

Метою наукового дослідження є формування теоретико-методичних та організаційно-практичних основ щодо механізму виникнення, формування та активізації інноваційної діяльності в закладах охорони здоров'я.

Процес, протягом якого наукова ідея доводиться до практичного її використання є інноваційним розвитком, який пов'язаний з активізацією інноваційної діяльності, тобто з постійним і ефективним здійсненням. Інноваційна діяльність виступає формою економічного розвитку галузі охорони здоров'я, що включає три її фази: виникнення, формування та активізацію. За економічним циклом на фазі виникнення відзначаються наступні особливості інноваційної діяльності у медичній галузі: впровадження значної кількості радикальних нововведень; максимальний рівень інноваційної діяльності та інноваційної сприйнятливості. Для фази формування: введення поліпшуючих нововведень, оскільки більша частина радикальних нововведень уже реалізована, а нові ще не сформовані; високий рівень інноваційної діяльності та інноваційної сприйнятливості у галузі охорони здоров'я. На фазі активізації відбуваються: створення умов для формування серії радикальних нововведень в закладах охорони здоров'я; формується максимальна інноваційна сприйнятливість. Кожна фаза інноваційної діяльності особлива, однак існує взаємозв'язок між інноваційною діяльністю та його інноваційною сприйнятливістю.

Головні аспекти механізму виникнення, формування та активізації інноваційної діяльності підтвердили зв'язок між виникненням інновацій як однієї зі складових інноваційної діяльності та фази її формування у медичних закладах. Інновації у системі управління закладами охорони здоров'я – це результат інноваційної діяльності, що реалізується у вигляді забезпечення модернізації матеріально-технічної бази, впровадження новітніх прогресивних засобів і методів лікування, медичних технологій, виробів медичного призначення і лікарських засобів, удосконалення існуючих методів діагностики та лікування (медичні інновації), розроблення програмних засобів опрацювання інформації, створення нових моделей функціонування закладів охорони здоров'я і розвитку персоналу. Основними елементами інноваційної системи медичної галузі є такі підсистеми: освіта та професійна підготовка, інноваційна інфраструктура, інституції медичного, правового, соціального та фінансового характеру, регіональні інноваційні системи.

Підвищення ефективності діяльності закладів охорони здоров'я залежить від механізму виникнення, формування та активізації інноваційного розвитку, оскільки є цілісним комплексним об'єктом і складається з великої кількості елементів, які вимагають різнопланової системної інтеграції та сприяють підвищенню ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.

Отже, інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я обумовлений впровадженням новітніх технологій лікування та надання якісної медичної допомоги, ефективним використанням інновацій, застосуванням прогресивних моделей розвитку медичної галузі та впровадження в діяльність сучасних моделей інформаційних технологій.

Чебан В.І.

«ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» ЯК СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ДЕТЕРМІНАНТИ

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Буковинський державний медичний університет*

Мета дослідження полягає у розкритті сутності детермінант здоров'я, їх систематизації та структуризації залежно від масштабу впливу на громадське здоров'я (ГЗ). Методами та матеріалами дослідження слугували: бібліосемантичний, системного підходу, структурно-логічного аналізу, поглиблений аналіз науково-інформаційного потоку джерел за темою дослідження.

У сучасних умовах глобального поширення COVID-19, суспільство зобов'язано переусвідомити своє ставлення до актуальної дисципліни «громадське здоров'я», оскільки обґрунтовано, що ця система першочергово має забезпечити біологічну безпеку територій. ГЗ – це наука та практика попередження захворювань, збільшення тривалості життя і зміцнення здоров'я населення шляхом консолідації зусиль суспільства. Як окрема спеціальність та галузь практичної наукової діяльності – ГЗ для України є новим явищем, проте як сфера суспільної діяльності існує давно у вигляді комунікацій між різними структурами, які забезпечували існування системи популяційного здоров'я. ВООЗ визначила оперативні функції громадського здоров'я, серед яких є: «Сприяння розвитку досліджень у сфері охорони громадського здоров'я для наукового обґрунтування політики і практики». У рамках цієї функції ГЗ ВООЗ наголошує про актуальність політики та принципів надання послуг. Науково доведено, ГЗ є системою пріоритетних напрямів збереження та зміцнення здоров'я населення, подолання нерівності у показниках здоров'я, зниження негативного впливу на здоров'я соціально-економічних, екологічних, біологічних, психологічних, медичних, клімато-географічних, суспільно-політичних детермінант, розвитку системи ГЗ та її складових, механізмів залучення щодо збереження здоров'я населення державного та приватного секторів за всіма рівнями управління. На сьогодні існують три спеціалізації ГЗ: епідеміолог – фахівець, що аналізує інформацію, стан здоров'я населення, стан поширеності хвороб та захворювань, розробляє заходи для покращення стану здоров'я населення – це значною мірою аналітична робота; фахівець із довкілля і здоров'я – забезпечує вивчення середовища, в якому живуть люди, вивчення біологічних, соціальних, економічних та інших чинників, що здійснюють вплив на людину, а також займається профілактикою захворювань на рівні громад або груп населення; фахівець із громадського здоров'я – працює на рівні громад. Це фахівець, який опікується окремою громадою (місто, ОТГ). Важливе значення для практичної діяльності таких фахівців є рівень фахової компетентності (знання, навички та вміння), що регламентований навчальними програмами, у яких чільне місце займають «детермінанти» ГЗ. Детермінанти здоров'я – це комплекс індивідуальних, соціальних, економічних та екологічних чинників, що визначають стан і рівень здоров'я окремого індивідуума, груп населення та нації загалом. Умовно виділяють три рівні: 1 – контекстуальний, детермінанти якого визначають характер детермінант інших рівнів. До цього рівня віднесено глобальні та суспільно-політичні детермінанти (рівень демократії, політична обстановка, рівень корупції, ефективність державного управління). Визначено, що детермінанти 2 рівня впливають на здоров'я різних груп населення: територіальних, демографічних, соціальних, етнічних тощо. Детермінанти 3 – проксимального рівня – обумовлюють індивідуальне здоров'я. Для обох цих рівнів спільними є соціальні, економічні, культурні та екологічні детермінанти, але механізми їхньої дії різні.

Отже, детермінанти здоров'я є критеріями, які визначають відмінності у здоров'ї окремих людей, груп населення чи населення країни у цілому. Характер дії детермінант на